De transitie van student naar huisarts in opleiding: de begeleiding van de palliatieve patiënt

Haio: JANSENS Sarah , KUL
Promotor: VERMANDERE Mieke , KUL
Praktijkopleider: VANDENWEGHE Annemie

Context: Om de Vlaamse huisartsen in opleiding (HAIO) optimaal te kunnen begeleiden zou het interessant zijn om hun transitieproces van student geneeskunde naar HAIO in de praktijk in beeld te brengen. In dit onderzoek wordt nagegaan hoe studenten en beginnende HAIO's op verschillende momenten van de transitie omgaan met complexe huisartsentaken. Er werd gekozen om de begeleiding van een palliatieve patiënt als 'testcase' te nemen. Dit domein van de huisartsgeneeskunde biedt heel wat uitdagingen voor een beginnende arts.

Onderzoeksvraag: Hoe evolueert de zelfzekerheid van de student huisartsgeneeskunde bij de medische, communicatieve en multidisciplinaire aanpak van een palliatieve patiënt doorheen het transitieproces van student naar HAIO?

Methode: Er werd gekozen voor een mixed method design. Voor het kwantitatieve luik werd een prospectieve, observationele cohortstudie uitgevoerd. Een cohort studenten werd gevolgd gedurende 9 maanden. Observaties werden gemaakt door middel van metingen van zelfzekerheid met de Self-efficacy in Palliative Care Scale en de Thanatophobia Scale. Deze vragenlijsten werden op 4 momenten afgenomen bij studenten huisartsgeneeskunde: kort voor de tweedaagse opleiding rond palliatieve zorg in het zevende jaar, kort na deze opleiding, tijdens de vijfde week als HAIO en tijdens de zeventiende week als HAIO. Voor het kwalitatieve luik werden semigestructureerde interviews uitgevoerd bij huisartsen in opleiding na het beëindigen van hun eerste jaar. De data werden geanalyseerd door middel van een thematische analyse.

Resultaten: De interviews en in mindere mate de vragenlijsten tonen een algemene evolutie in zelfzekerheid. De zelfzekerheid rond communicatie, patiënt management en multidisciplinaire samenwerking wordt volgens het kwantitatief onderzoek voornamelijk beïnvloed door de lessen in palliatieve zorg. Het kwalitatief onderzoek duidt meer op de praktijkervaring, die een positieve invloed heeft op de zelfzekerheid rond medische aanpak, communicatie en organisatie.

Conclusie: Onzekerheid op medisch, communicatief en organisatorisch vlak bij de start als HAIO lijkt onvermijdbaar. Maar er zijn een aantal punten waarop de opleiding kan inspelen om de transitie zo vlot mogelijk te laten verlopen. Een graduele toename van verantwoordelijkheid en een graduele afbouw van de supervisie lijken cruciaal. Daarnaast wordt best gestart met een gemakkelijke casus. Vervolgens wordt het leerproces ook bevorderd wanneer de opleider samen met de HAIO frequent kan reflecteren over de casus. Tenslotte vinden HAIO's het ook ondersteunend om concrete en praktische informatie binnen handbereik te hebben.